

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ HALK SAĞLIĞI ANABİLİM DALI TOPLUM İÇİN BİLGİLENDİRME DİZİSİ (2024/2025-38)

23 MART DÜNYA METEOROLOJİ GÜNÜ (2025)

Her yıl Dünya Meteoroloji Örgütü'nün (WMO) kuruluş günü olan 23 Mart'ta Dünya Meteoroloji Günü adıyla ve her yıl yenilenen bir tema ile çeşitli etkinlikler gerçekleştirilmekte ve raporlar yayınlanmaktadır. Bu yıl Dünya Meteoroloji Günü ile Birleşmiş Milletler bünyesinde faaliyet gösteren Dünya Meteoroloji Örgütü'nün 75. yılı da kutlanacaktır. Bu yılın teması **"Erken Uyarı Açığını Birlikte Kapatıyoruz"** olarak belirlenmiştir ve bu tema ile hayat kurtarma, topluma hizmet etme ve gezegeni koruma konusunun önemi vurgulanmaktadır.^{1,2}

Dünya Meteoroloji Örgütü'nün kökleri 1873 yılında bir sivil toplum kuruluşu olarak kurulan Uluslararası Meteoroloji Örgütü'nün faaliyetlerine kadar gitmektedir. Bu kuruluş 1950'de Dünya Meteoroloji Örgütü'ne dönüşmüş ve bu yeni kuruluş 1951 yılında Birleşmiş Milletler'in bir ihtisas kuruluşu haline gelmiştir. Hava durumu, su ve iklim konusunda faaliyet gösteren Dünya Meteoroloji Örgütü iklim ve çevrenin izlenmesi ve korunmasına yönelik uluslararası çabalarda öncü bir rol oynamakta, diğer BM ve uluslararası kuruluşlarla iş birliği içinde, iklim değişikliği Çerçeve Sözleşmesi başta olmak üzere çevre sözleşmelerinin uygulanmasını desteklemekte ve ilgili konularda hükümetlere tavsiye ve değerlendirmeler sağlamaktadır³.

Dünyada, son 10 yılı kayıt altına alınan en sıcak yıllar olmuştur ve en sıcak yıl olarak da 2024 kayda geçmiştir. Sıcaklık artışlarının önümüzdeki yıllarda da devam edeceği öngörülmektedir. Hava durumu, iklim ve su nedenli afetler sonucunda 1970'ten 2019'a kadar iki milyondan fazla insan hayatını kaybetmiştir.^{1,4}

İklim değişikliği, aşırı hava olaylarına ve iklim koşullarının değişimine yol açarak çeşitli halk sağlığı sorunlarına da yol açmaktadır.

- Artan aşırı sıcaklıklar nedeniyle aşırı sıcağa maruz kalan insan sayısı artmakta, özellikle yaşlı ve savunmasız nüfus bu durumdan etkilenmektedir.⁵
- Orman yangınları sıklıkta bu durum da hava kirliliğine neden olarak toplumun hem bedensel hem de ruhsal sağlığını etkilemektedir.⁶
- İklim değişikliği ile vektör kaynaklı hastalıkların sıklığı artmış ve vektör kaynaklı hastalıklar farklı coğrafyalarda da etkili olmaya başlamıştır.⁷

Dolayısıyla erken uyarı sistemlerine ihtiyaç artmış, fırtına, sel, kuraklık veya destek hizmetleri konusunda insanları önceden uyararak erken uyarı sistemleri insan hayatı için bir lüks olmaktan çıkmış, ihtiyaç haline gelmiştir. Bu kapsamda 2022 yılında BM bünyesinde Herkes için Erken Uyarılar (EW4All) girişimi, oluşturulmuştur. Bu girişim, 2027 yılı sonuna kadar hayat kurtaran çoklu tehlike erken uyarı sistemleri, önleyici eylem ve dayanıklılık çabaları yoluyla tehlikeli hidrometeorolojik, klimatolojik ve bunlarla ilgili çevresel olaylara karşı evrensel koruma sağlamayı amaçlamaktadır. Erken uyarı sistemleri dört temel dayanak üzerine inşa edilmiştir.

¹ [Internet] <https://wmo.int/content/wmo-secretary-generals-statement-occasion-of-world-meteorological-day-2025> Erişim:14.3.2025.

² [Internet] <https://www.mgm.gov.tr/genel/23mart.aspx?y=2025&f=23mart2025> Erişim:14.3.2025.

³ [Internet] <https://wmo.int/about-wmo/overview> Erişim:18.3.2025.

⁴ [Internet] <https://wmo.int/site/world-meteorological-day-2025> Erişim:14.3.2025.

⁵ [Internet] [https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/climate-change-heat-and-health#:~:text=Heat%2Drelated%20mortality%20for%20people,%25%20in%20Europe%20\(2\).](https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/climate-change-heat-and-health#:~:text=Heat%2Drelated%20mortality%20for%20people,%25%20in%20Europe%20(2).) Erişim:14.3.2025.

⁶ [Internet] <https://www.undrr.org/media/100220/download?startDownload=20250314> Erişim:14.3.2025.

⁷ [Internet] <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/vector-borne-diseases> Erişim:14.3.2025.

